

The Rebel # 17 vraag 1

De solitaire leeuw en zijn enorm prachtig gebrul.

9 juni 1987 in het Chuang Tzu Auditorium.

Vraag 1

Geliefde meester,

Wat doet een mooie en verlichte kerel als u met een zootje ongeregeld zoals wij? Eigenlijk wil ik niet echt weten wat u doet. Maar houd er alstublieft niet mee op.

Maneesha, elke menigte is een zootje ongeregeld, maar een individu is geen zootje. Elk individu is een echt bewustzijn. Op het moment dat hij deel wordt van de massa, verliest hij zijn bewustzijn. Dan wordt hij gedomineerd door de collectieve, mechanische mind.

Je vraagt me wat ik doe? Ik doe iets eenvoudigs – individuen uit het ongeregeld zootje losmaken om hen hun individualiteit en waardigheid te geven.

Ik wil geen massa's in de wereld. Of ze nu verzameld zijn uit naam van religie, of uit naam van nationaliteit, of uit naam van ras, dat maakt niet uit. De massa als zodanig is lelijk en de massa heeft de grootste misdaden ter wereld begaan, want de massa heeft geen bewustzijn. Het is een collectief onbewust zijn. Bewustzijn maakt van iemand een individu – een alleenstaande dennenboom die danst in de wind, een alleenstaande zonovergoten bergtop in zijn ultieme pracht en praal, een solitaire leeuw met zijn enorm prachtig gebrul wat mijlenver echoot door de dalen.

De massa bestaat altijd uit schapen en in het verleden werd alle mogelijke moeite gedaan om van elk individu een spaak in het wiel te maken, een doods gedeelte van een doodse massa. Hoe onbewuster hij is en hoe meer zijn gedrag gedomineerd wordt door de collectiviteit, des te minder gevaarlijk is hij. Hij wordt in feite bijna onschadelijk. Hij kan zelfs zijn eigen slavernij niet vernietigen.

Integendeel, hij begint zijn eigen slavernij te verheerlijken – zijn religie, zijn natie, zijn ras, zijn kleur. Dit zijn vormen van slavernij, maar hij begint ze te verheerlijken. Als individu behoort hij niet tot een massa. Elk kind wordt geboren als individu, maar zelden komt een mens als individu te sterven.

Mijn werk is je te helpen je dood met dezelfde onschuld tegemoet te gaan, met dezelfde integriteit, met dezelfde individualiteit als je jouw geboorte hebt ondergaan.

Tussen je geboorte en je dood zou je dans, een bewust, solitair reiken naar de sterren moeten blijven. Alleen, compromisloos – een rebelse geest. Als je geest niet rebels is, heb je helemaal geen geest. Een andere soort geest is er niet.

En je kunt er zeker van zijn dat ik er niet mee zal stoppen. Dat is mijn enige vreugde – om zoveel mogelijk mensen vrij te maken van hun slavernij, hun donkere cellen, hun handboeien, hun ketens. Om hen in het licht te brengen, zodat ook zij de schoonheden van deze planeet kunnen leren kennen, de schoonheid van deze lucht, de pracht van dit bestaan. Buiten dit is er geen God, en geen tempel van God.

In vrijheid kun je de tempel binnengaan. In collectiviteit, in een massa, ga je gewoon door met je vast te klampen aan de lijken uit het verleden. Een mens die met de massa mee leeft heeft opgehouden te leven. Hij volgt gewoon als een robot.

Misschien zijn robots ook een beetje meer individu dan het zogenaamde individu in de massa...

Want tegenwoordig zijn er in Japan honderdduizend robots – mechanische mannen aan het werk in de fabrieken. Ineens, de afgelopen twee maanden, is er iets vreemds gebeurd. De regering maakt zich zorgen, de wetenschappers maken zich zorgen, en ze hebben nog geen enkele verklaring kunnen vinden. Tot nu toe werkten de robots stilletjes door. Niemand had ooit gedacht dat ze plotseling in opstand zouden komen. Maar tien mensen zijn in twee maanden tijd gedood. Een robot werkt – en een robot werkt volgens een computer, volgens een voorgeprogrammeerd plan. Hij kan op geen enkele manier iets anders doen dan wat het programma heeft ingevoerd. Maar vreemd genoeg zijn deze tien robots gestopt met werken, hebben een man gepakt die in de buurt was en hebben hem gewoon doodgemaakt. Het getal van tien mannen die gedood zijn komt van de regering – mogelijk is dat niet waar. Geen enkele regering spreekt de waarheid.

Mijn eigen ervaring is dat het altijd goed is om de cijfers die de regering geeft met tenminste tien te vermenigvuldigen. Als ze zeggen dat er tien mensen zijn gedood, moeten er honderd gestorven zijn, of meer. Ze proberen de massa gerust te stellen. 'Maak je maar geen zorgen, we zullen erachter komen wat er mis is gegaan.' Maar ze hebben geen enkel idee.

In feite zal de robot geen enkele daad, die niet in de computer is geprogrammeerd, uit kunnen voeren – en dit was niet geprogrammeerd. De robots toonden tekenen van vrijheid, ze toonden een teken van individualiteit, een indicatie van rebellie.

Computers kunnen geen nieuwe vragen beantwoorden. Ze kunnen alleen vragen beantwoorden waarvoor de informatie reeds aan hen is gegeven. Natuurlijk hebben ze geen enkele intelligentie, ze hebben alleen een geheugensysteem, een opslagsysteem wat dingen optekent. Natuurlijk zijn ze volmaakt wat efficiëntie betreft. Geen mens kan zo volmaakt zijn, soms vergeet je wel eens wat. En het is absoluut noodzakelijk, wil het leven door kunnen gaan, om de meeste onnodige dingen te vergeten die iedere dag gebeuren – anders wordt je geheugensysteem te zwaar beladen. Maar de computer is een mechanisme. Je kunt het niet te zwaar beladen, het heeft geen leven.

Ik heb eens gehoord... een man vroeg aan een computer: 'Kun je me vertellen waar mijn vader is?' Hij maakte gewoon een grapje met de wetenschapper die aan het werk was met die grote computer en de computer zei: 'Je vader? Die is net drie uur geleden gaan vissen.'

De man lachte en zei tegen de wetenschapper: 'Je maakt daar een stomme computer. Mijn vader is al drie jaar dood.'

En hij kreeg een schok toen de computer lachte – waar het niet voor was geprogrammeerd – en zei: 'Laat je niet zo makkelijk beetnemen. Het was niet je vader die drie jaar geleden is overleden, het was alleen maar de man van je moeder. Jouw vader is drie uur geleden gaan vissen. Je kunt naar het strand gaan en dan zal je hem ontmoeten.'

Op dit moment is dit alleen maar een verhaaltje, maar als je kijkt naar de werkelijke feiten die in Japan gebeuren, krijgt het verhaal iets waars.

Maar de mens in de massa gedraagt zich altijd blind. Als je diezelfde mens uit de massa neemt en hem vraagt: 'Waar was je mee bezig? Kun je dit ook alleen doen, uit jezelf?' Dan voelt hij zich in verlegenheid gebracht. En je zult verbaasd staan van zijn antwoord: 'Uit mezelf zou ik niet zoiets stoms doen, maar als ik in de massa ben gebeurt er iets raars.'

Twintig jaar lang woonde ik in een stad die evenredig verdeeld was, de ene helft Hindoes en de andere helft Mohammedanen. Ze waren allebei even machtig en bijna elk jaar vonden er rellen plaats. Ik kende daar een professor van de universiteit waar ik doceerde. Ik zou nooit hebben kunnen dromen dat deze man een Hindoetempel in brand zou kunnen steken. Het was zo'n heer – aardig, goed opgevoed, heel beschaafd. Toen er eens een rel was tussen Hindoes en Mohammedanen stond ik toe te kijken, vanaf de weg. Mohammedanen staken een Hindoetempel in brand, Hindoes staken een Mohammedaanse moskee in brand.

Ik zag deze professor bezig met de Hindoetempel te verbranden. Ik trok hem daar weg en vroeg: 'Professor Farid, waar ben je mee bezig?'

Hij werd erg verlegen. Hij zei: 'Het spijt me, ik heb mezelf in de massa verloren. Omdat iedereen het deed, ben ik mijn eigen verantwoordelijkheid vergeten – ieder ander was verantwoordelijk. Ik voelde me voor het eerst helemaal vrij van verantwoordelijkheid. Niemand kan me de schuld geven. Het was een Mohammedaanse menigte en ik was daar gewoon een deel van.'

Bij een andere gebeurtenis werd er een Mohammedaanse klokkenzaak geplunderd. Het was de kostbaarste collectie horloges. Een oude Hindoe priester... De mensen die deze horloges meenamen en de winkel kapot maakten – ze hadden de eigenaar gedood – waren allemaal Hindoes. Een oude priester die ik goed kende stond op de stoep heel kwaad naar de mensen te schreeuwen: 'Wat doen jullie daar? Dat is tegen onze religie, tegen onze moraliteit, tegen onze cultuur. Dat niet juist.'

Ik zag de hele scene vanuit een boekenwinkel, op de eerste verdieping in een gebouw recht tegenover de winkel aan de overkant van de weg. De grootste verassing moest nog komen. Toen de mensen elk waardevol artikel uit de winkel hadden meegenomen... er stond alleen nog maar een oude grootvadersklok – erg groot, erg antiek. Toen die mensen weg waren, nam de oude man die klok op zijn schouders. Het kostte hem moeite hem om hem te dragen want hij was erg zwaar. Ik kon

mijn ogen niet geloven! Hij had zelf mensen tegengehouden en dit was het laatste stuk van de winkel.

Ik moest naar beneden de boekenwinkel uit om de priester tegen te houden. Ik zei tegen hem: 'Wat vreemd. De hele tijd stond je te schreeuwen: "Dit is tegen onze moraliteit! Dit is tegen onze religie, doe dit niet!" En nu neem je de grootste klok uit de winkel mee.'

Hij zei: 'Ik heb genoeg geschreeuwd, maar niemand luisterde. En tenslotte kwam het idee in me op dat ik gewoon mijn tijd zit te verdoen met schreeuwen en alle anderen hebben iets gekregen. Dus is het beter om deze klok mee te nemen voordat iemand anders hem pakt, want dit was het enige stuk wat overbleef.'

Ik vroeg: 'Maar waar blijft je religie, moraliteit, cultuur dan?'

Hij zei dit met schaam op zijn gezicht – maar hij zei het wel: 'Als niemand iets om religie, cultuur en moraliteit geeft, waarom zou ik dan het enige slachtoffer zijn? Ik maak ook deel uit van diezelfde massa. Ik heb mijn best gedaan om hen te overtuigen, maar als niemand het religieuze en het morele en de juiste weg volgt, dan ga ik niet gewoon een loser zijn en alleen maar stom daar staan. Niemand heeft zelfs maar naar me geluisterd, niemand heeft enige notitie van mij genomen.' Hij nam die klok mee.

Ik heb tenminste een dozijn rellen in die stad gezien en ik heb personen die aan brandstichting, aan moorden, aan verkrachtingen hebben meegedaan, gevraagd: 'Kan je dit alleen doen, in je eentje?' En ze zeiden allemaal zonder uitzondering: 'In mijn eentje kan ik dat niet. Het was omdat zoveel mensen het deden en je niet meer verantwoordelijk was. Wij waren niet verantwoordelijk, de massa was verantwoordelijk.'

De mens verliest zijn kleine bewustzijn zo gemakkelijk in de collectiviteit van het onbewuste zijn. Dat is de oorzaak van alle oorlogen, alle rellen, alle kruistochten, alle moorden.

Individuele mensen hebben in vergelijking met de massa heel weinig misdaden gepleegd. En de individuen die misdaden hebben begaan, hadden totaal andere redenen – ze waren geboren met een criminele mind, ze waren geboren met criminele chemische eigenschappen, ze hebben behandeling nodig... Alles wat je moet doen is hem weg te halen uit de massa. Hij moet gereinigd worden, hij zou van alle slavernij bevrijd moeten worden, van elk vorm van collectiviteit. Er moet opnieuw een individu van hem gemaakt worden – net zoals hij in de wereld is gekomen.

De massa's moeten uit de wereld verdwijnen. Alleen maar individuen moeten er overblijven. Dan kunnen individuen elkaar ontmoeten, individuen kunnen nauwe contacten hebben, individuen kunnen dialogen voeren. Maar op dit ogenblik zijn ze, als deel van een massa, niet vrij, zelfs niet bewust genoeg om een dialoog of verbondenheid te hebben.

Mijn werk bestaat eruit om individuen uit welke massa dan ook te halen, Christelijk, Mohammedaans, Hindoe, Joods, hetzij een politieke menigte, een racistische massa, een nationale massa, Indiaas, Chinees, Japans. Ik ben tegen de massa en absoluut voor het individu, want alleen het individu kan de wereld redden. Alleen het individu kan de rebel zijn en de nieuwe mens, de grondslag voor de toekomstige mensheid.

De onderwijzeres vraagt aan drie jongens in haar klas: 'Wat was jouw moeder aan het doen toen je vanmorgen naar school kwam?'

'Ze deed de was,' zegt Tom.

'De slaapkamer aan het schoonmaken,' zegt Dirk.

'Ze maakte zich klaar om eenden te gaan schieten,' zegt Harrie.

'Wat! Waar heb je het over, Harrie?' vraagt de juffrouw.

'Wel juf, zegt Harrie, 'mijn vader is thuis weggegaan en zij heeft haar slipjes in het vuur gegooid en gezegd dat ze weer op jacht ging.'

Mensen zijn na-apers. Mensen doen nooit iets uit zichzelf, ze reageren alleen maar. De echtgenoot heeft haar verlaten, dat brengt een reactie in haar teweeg, een wraak – ze gaat zich opnieuw in het spel storten. Het is niet een bewuste daad, het is niet een indicatie van individualiteit.

Dit is hoe de collectieve mind werkt – altijd volgens iemand anders. Voor of tegen, het maakt niet uit. Conformist of geen conformist, het maakt niet uit. Maar het wordt altijd gedirigeerd, gemotiveerd en gecommandeerd door anderen. Aan zichzelf overgelaten zal hij zich uitermate verloren voelen – wat moet hij nou doen?

Ik leer mijn mensen om te mediteren, om mensen te zijn die van het alleen zijn kunnen genieten, om mensen te zijn die zichzelf kunnen respecteren zonder tot een massa te behoren. Die niet hun ziel gaan verkopen, voor wat voor beloning en eerbewijzen en achtenswaardigheid of aanzien dan ook, die de maatschappij hen kan geven. Hun eer, hun aanzien en hun macht zit binnenin hun eigen wezen – in hun vrijheid, in hun stilte, in hun liefde, in hun creatieve actie – niet in hun reactie.

Wat anderen doen bepaalt hun leven niet.

Hun leven ontspringt van binnenuit hen zelf. Het heeft zijn eigen wortels in de aarde en zijn eigen takken in de lucht. Het heeft zijn eigen verlangen om de sterren te bereiken.

Alleen zo iemand heeft schoonheid, gratie. Alleen zo iemand heeft het verlangen van het bestaan vervuld door hem een geboorte te geven, door hem een kans te geven. Zij die deel blijven uitmaken van de massa hebben de trein gemist.